

ใบความรู้ (สำหรับครู) ที่ ๑ เรื่อง เศรษฐศาสตร์น่ารู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เศรษฐศาสตร์กับการดำรงชีวิต
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เศรษฐศาสตร์น่ารู้
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ความหมายของเศรษฐศาสตร์

เศรษฐศาสตร์ เป็นวิชาที่ศึกษาถึงกิจกรรมทางเศรษฐกิจของมนุษย์ เพื่อผลิต บริโภค กระจาย แลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ โดยการจัดสรรทรัพยากร ที่เป็นปัจจัยการผลิตอันมีอยู่อย่างจำกัดเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ที่มีอย่างไม่จำกัด

ความสำคัญของเศรษฐศาสตร์

วิชาเศรษฐศาสตร์ ช่วยให้มนุษย์เข้าใจหรือสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และมีระเบียบ รู้จักใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพนั้นมีเป้าหมายต่างกันอันเนื่องจากหน่วยเศรษฐกิจต่างระดับกัน

◆ **ระดับผู้บริหารประเทศ** ใช้วิชาเศรษฐศาสตร์ในการพิจารณาถึงการจัดสรรทรัพยากรของประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้น ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

◆ **ระดับประชาชน** ใช้วิชาเศรษฐศาสตร์เพื่อเป็นเครื่องมือในการพิจารณาเลือกและตัดสินใจในเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน หรือเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจประกอบอาชีพ หรือช่วยให้เข้าใจเหตุการณ์หรือสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของบ้านเมืองและวิถีแก้ไขของภาครัฐบาล

สาเหตุที่ต้องมีการศึกษาวิชา

การศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์เกิดขึ้นจากสาเหตุ ๒ ประการ คือ

๑. ความต้องการบริโภคอันไม่จำกัดของมนุษย์ ความต้องการในทางเศรษฐศาสตร์ หมายถึง ความปรารถนาที่จะได้สิ่งของและบริการหรือสิ่งที่ ไม่ใช่ สิ่งของทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้

๒. ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการหรือเรียกว่าปัจจัย การผลิต ได้แก่ ที่ดิน แรงงาน ทุน และผู้ประกอบการ มีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้น เมื่อนำปัจจัยการผลิต ไปใช้ในการผลิตสินค้าและบริการจึงสามารถผลิตสินค้าและบริการในปริมาณที่จำกัด

เศรษฐศาสตร์และการดำรงชีวิต

ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ย่อมมีเรื่องที่ต้องคิดและตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกซื้อสินค้าและบริการต่างๆ ซึ่งมีให้พิจารณาอยู่มากมายหลายชนิด หลายราคา และหลายยี่ห้ออยู่ตลอดเวลา ดังนั้น วิชาเศรษฐศาสตร์จึงสามารถนำมาประยุกต์ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ได้ โดยมีปัจจัยหลายประการเข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจดังกล่าว เช่น ราคาของสินค้า จำนวนเงินที่มีอยู่ รสนิยม ความพึงพอใจต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งถือเป็นการตัดสินใจที่เหมาะสมตามหลักการทางเศรษฐศาสตร์ รวมทั้งแสดงถึงรสนิยมที่เหมาะสมในการรู้จักเลือกบริโภค และยังเป็นการช่วยเหลือประเทศชาติในทางอ้อมอีกด้วย

ครอบครัวหรือแม้แต่รัฐบาลก็เช่นเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้จ่ายสิ่งต่าง ๆ ในลักษณะคล้ายคลึงกับการตัดสินใจของแต่ละคน ในระดับครอบครัวนั้น พ่อ แม่ หรือผู้นำของครอบครัวควรคำนึงถึงบัญชีรายรับ-รายจ่ายว่ารายได้โดยรวมของครอบครัวเป็นอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อตรวจสอบให้มั่นใจว่าครอบครัวมีกำลังในการใช้จ่ายซื้อสินค้าและบริการได้มากน้อยเพียงใด

สำหรับรัฐบาลก็มีรายรับ-รายจ่ายเช่นเดียวกันกับระดับครอบครัว แต่รัฐบาลเป็นองค์กรที่มีขนาดใหญ่ และมีหน่วยงานบางหน่วยงานทำหน้าที่แสวงหารายได้เข้าประเทศ เช่น กรมสรรพากร มีหน้าที่เก็บภาษีรายได้จากประชาชน กรมสรรพสามิต มีหน้าที่เก็บภาษีสินค้าหรือกรมศุลกากร มีหน้าที่เก็บภาษีค่านำเข้าจากต่างประเทศ เป็นต้น ซึ่งรัฐบาลต้องอาศัยรายได้เหล่านี้สำหรับซื้อสินค้าและอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้บริหารปกครองประเทศ รวมทั้งจัดสรรรายได้ส่วนหนึ่งสำหรับเป็นค่าจ้างและเงินเดือนของพนักงานและข้าราชการทั่วไป